

IRAN – REGIONAL POWER AND INSECURITY FACTOR

Adriana UNGUREANU

Special Telecommunications Service

Abstract: *The Security Council imposed additional sanctions on the country, expanding an arms embargo and tightening restrictions on financial and shipping enterprises related to “proliferation-sensitive activities” because of its deep concern about Iran’s lack of compliance with its previous resolutions on ensuring the peaceful nature of its nuclear programme. In spite of international sanctions, Russian Energy Minister, Sergei Shmatko, and Iran’s Oil Minister, Masoud Mirkazemi, announced interesting plans for bilateral cooperation.. Shmatko and Mirkazemi signed a road-map agreement on joint oil and gas projects with a 30-year time-frame, at their Moscow meeting.*

It is necessary to examine the thinking of the current political leaders in the country if we want to understand Iran’s current threat perception. Iran’s missile program cannot be viewed separately from its military nuclear ambitions. Both are expressions of Iranian ambition to be a regional power. The current Iranian leadership is using strategies like expansion of the nuclear and missile programs, empowerment of the Shiite population both in the region and globally and opportunistic use of oil as a weapon in order to achieve the status of a regional power.

Keywords: security, risk, Iran, policy, power

În iunie, Consiliul de Securitate al ONU vota adoptarea unor noi sancțiuni împotriva Iranului ca răspuns la programul nuclear pe care acesta îl desfășoară. Deși conține măsuri mai stricte în ceea ce privește sectorul financiar și cel al importului de arme, Rezoluția 1929/2010 pare a nu

împiedica Iranul să își conducă afacerile în maniera obișnuită. De asemenea, în pofida faptului că Federația Rusă și China au votat în favoarea adoptării Rezoluției împotriva aliatului lor, relațiile cu Iranul nu au avut de suferit deoarece noile sancțiuni sunt moderate, fără efecte importante. Rezoluția nu include nici sancțiuni economice zdrobitoare, nici un embargo asupra petrolului sau a gazului natural, nici măcar asupra importului de benzină, de care Iranul este dependent într-o măsură considerabilă.

Nu după mult timp de la adoptarea rezoluției, ministrul iranian al Petrolului Seyyed Masoud Mirkazemi și ministrul rus al Energiei, Serghei Shmatko semnau la Moscova un acord în domeniul energiei. Perioada fixată pentru investițiile care trebuie făcute în urma semnării acestui acord este de 30 de ani. Decizia Federației Ruse de a semna un document care să includă cooperarea în domeniul petrolului, gazului natural și industriei petrochimice a fost posibilă datorită inexistenței unor interdicții în cadrul Rezoluției 1929/2010, lipsa acestora permițând semnarea unor acorduri în domeniul energetic între Iran și un stat terț.

Astfel, regimul de la Moscova s-a declarat pregătit pentru livrarea produselor petroliere către Iran și compania Gazprom a acceptat să ajute statul iranian să-și dezvolte sectorul energetic. Acordul în domeniul energiei poate fi considerat un mod al Kremlinului de a calma Teheranul ca urmare a poziției statului rus din ultima perioadă. Relațiile Moscova – Teheran au avut de suferit din cauza votului Federației Ruse în cadrul Consiliului de Securitate al ONU, dar și ca urmare a nerespectării de către Kremlin a contractului prin care acesta din urmă se obliga să livreze statului iranian sisteme de rachetă S-300. Cu toate acestea, Federația Rusă nu pare dispusă să renunțe la anumite avantaje economice doar pentru a face pe plac comunității internaționale care datorită componenței Consiliului de Securitate al ONU, are nevoie de acordul său când se pune problema luării unor decizii importante în plan internațional. Rusia nu dorește să abandoneze un vechi aliat mai ales după ce acesta a cheltuit miliarde de dolari pentru a achiziționa arme și tehnologie nucleară, menținând astfel producția de armament rusească pe linia de plutire. În prezent, cele două state sunt parteneri de încredere și în domeniul energetic, Gazprom aflându-se într-o competiție acerbă cu companiile chineze de stat pentru controlul asupra câmpurilor bogate în gaze naturale din regiunile iraniene Pars și Azar. Așa cum observăm, Federația Rusă și-a protejat întotdeauna interesele, iar faptul că a semnat un acord energetic cu Iranul nu reprezintă o surpriză pentru nimeni. Deținător al unor importante rezerve de petrol și gaze naturale, Iranul consideră cooperarea cu rușii un mod foarte practic de a obține tehnologie și produse petroliere fără a depune mari eforturi și fără a trebui să apeleze la comunitatea internațională.

În acest moment, cooperarea cu Rusia reprezintă pentru Teheran o mare realizare. Mare producător de petrol, Iranul se află în imposibilitatea de a asigura cantitatea internă necesară de benzină, importul pentru consumul

domestic fiind de aproximativ 40%. În iulie, Iranul anunța că plănuiește să devină în viitorul apropiat unul dintre cei mai mari exportatori de benzină. În aceste condiții, cu o reducere aproape totală a dependenței față de produse de import și cu un spațiu de manevră destul de generos oferit de apropierea de state precum Federația Rusă, China și nu numai, Iranul va deveni un stat cu care se va putea negocia foarte greu. Astfel, comunitatea internațională se va afla în situația de a avea ca partener de discuții un stat aproape imposibil de convins să urmeze o conduită indicată din exterior.

La sfârșitul lui august, Iranul anunța fabricarea bombardierului fără pilot, *Karrar*, capabil să execute misiuni la o distanță de 1.000 km față de locul de decolare. Anunțul venea la numai câteva zile de la declarațiile Teheranului legate de testarea cu succes a rachetei *Fateh-110*, dar și a altor realizări în domeniul tehnologiilor militare. Prezentarea noii drone iraniene a avut loc în cadrul Zilei Industriei de Apărare, zi importantă pentru Iran având în vedere interesul major pe care acesta îl manifestă în ceea ce privește domeniul militar. Numită de liderul de la Teheran “ambasador al morții”, *Karrar* a stârnit reacții negative la Washington și în Orientul Mijlociu deoarece deținerea unui astfel de aparat de zbor crește performanța Iranului în culegerea de informații și trimiterea la țintă a unor rachete. Dezvoltarea industriei de apărare a statului Iranian pare să fi atins cote impresionante. Iranul este capabil să producă echipamente militare peste nivelul propriilor necesități, această performanță plasându-l pe lista statelor exportatoare de arme și echipamente în domeniu. Rachetele testate, exercițiile militare, construirea unei noi drone și nu numai au fost posibile datorită unei activități intense în acest sector, menită să facă posibilă obținerea de noi tehnologii în domeniul militar.

La evenimentul organizat pentru prezentarea noii drone, Ahmad Vahidi, în calitate de ministru al Apărării, declara că aceasta reprezintă “*un simbol al progresului industriei de apărare iraniene*”.

Realizările iraniene în domeniul tehnologiilor militare transmit un mesaj de descurajare pentru orice atac împotriva Iranului și aliaților săi deoarece conform declarațiilor lui Ahmadinejad, iraniienii ar trebui să fie o „*umbrelă de apărare*” pentru toate statele iubitoare de libertate, împotriva unor agresiuni globale. Afirmațiile pacifiste referitoare la absența intenției de a iniția un atac împotriva vreunui stat par să își piardă din consistență în condițiile în care Teheranul a anunțat pe 26 august intenția de a furniza arme Libanului. Vestea unei astfel de decizii a trezit temeri Israelului în legătură cu securitatea statului evreu, în condițiile în care inițiativa unei astfel de acțiuni vine din partea Hezbollah, mai exact a liderului grupării extremiste šiite, Hassan Nasrallah, care a cerut guvernului libanez să solicite asistență militară din partea Iranului.

Sugestia lui Nasrallah a venit ca răspuns la decizia Congresului american de a suspenda un ajutor militar pentru Liban în valoare totală de 100

de milioane dolari, pe fondul temerilor că armele ar putea fi folosite pentru declanșarea unor atacuri împotriva aliatului tradițional al SUA, Israelul. Rămânând fără ajutor din partea Washingtonului, Libanul poate obține cu ușurință compensarea acestuia din partea Iranului, care este un susținător al Hezbollah, pe care de altfel se și bănuiește că îl finanțează, în ciuda negării vehemente a Teheranului. Statele Unite se află în prezent în situația de a privi cum Iranul își declară în mod public intenția de a umple golul lăsat de Washington în bătălia pentru câștigarea Libanului. Mai mult, prin blocarea de către SUA a ajutorului destinat armatei libaneze, Casa Albă nu face altceva decât să piardă un instrument important de control și influență în Liban și să împingă Beirutul și mai mult în brațele Siriei și Iranului. În ciuda imaginii de stat pacifist pe care Iranul o afișează, dezvoltarea industriei militare iraniene îl transformă în mod inevitabil într-o putere regională în Orient, iar înarmarea sa nu face altceva decât să schimbe raportul de forțe dintre acesta și vecinii săi. În acest context, aliații Statelor Unite – Israel, Arabia Saudită, Bahrain, Qatar și Kuweit - pot reprezenta tot atâtea ținte ale amenințărilor statului iranian, ca și interesele americane din regiune.

Exceptând Arabia Saudită și Israel, celelalte state ar avea reale probleme în cazul unui conflict cu Iranul. Un război convențional între Iran și cele trei state arabe care protejează interesele americanilor în Orientul Mijlociu, ar fi dezastruos pentru Bahrain, Qatar sau Kuweit, țări cu teritorii foarte mici și fără posibilitatea de a duce un război împotriva unui agresor superior din punct de vedere al teritoriului și populației.

Cu toate că tehnologia este unul dintre factorii cei mai importanți pentru câștigarea unui război, puterea fizică a unui stat este extrem de importantă. Aceasta este dată de suprafața și resursele pe care statul în cauză le deține, dar și de populație. În ceea ce privește Israelul, vulnerabilitatea acestuia crește pe măsură ce Iranul obține noi realizări în domeniul tehnologiilor militare. Mai mult, apropierea de state precum Liban și Siria nu face altceva decât să întărească poziția statului iranian în regiune. În consecință, fiecare țară care se simte amenințată de un Iran înarmat peste pragul periculos al declanșării unor conflicte, va recurge la înarmarea propriei armate, scopul fiind acela de a face față unui posibil război cu statul iranian.

Într-adevăr, Iranul poate respecta actuala poziție de a nu iniția un atac armat împotriva unui stat, însă nu există garanția faptului că nu poate declanșa, indirect, un conflict cu un alt actor. În cazul în care Teheranul va dori o confruntare armată în regiune, cel mai probabil va găsi modalitatea de a o face posibilă fără a fi cel care inițiază formal atacul. Până atunci însă un lucru este cert: Iranul a câștigat putere și câștigă în continuare, fapt ce slăbește poziția celor doi aliați, SUA și Israel, dar și a partenerilor arabi din regiune.

Menționăm că pe 23 septembrie, liderul iranian Mahmoud Ahmadinejad a ținut un discurs în fața Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Fără a lua în considerare faptul că se află pe teritoriul

statului american, liderul iranian a acuzat Statele Unite de implicarea în organizarea atacurilor teroriste de la 11 septembrie 2001 în încercarea de a fabrica un motiv pentru invadarea Afganistanului și Irakului. Astfel, în opinia lui Ahmadinejad, statul american se face vinovat de moartea celor câteva mii de oameni care și-au pierdut viața în urma atacurilor teroriste de pe teritoriul SUA, cât și pentru cele câteva sute de mii de victime ale războaielor declanșate de George W. Bush. La auzul acestor declarații, delegația americană la Națiunile Unite a decis să părăsească sala în semn de protest față de poziția liderului iranian, fiind urmată de reprezentanții celor 27 de state membre ale Uniunii Europene, care au dorit să își demonstreze solidaritatea față de statul american. Președintele iranian Mahmoud Ahmadinejad a provocat noi controverse când a declarat că majoritatea oamenilor care locuiesc în Statele Unite și în întreaga lume consideră că guvernul american a organizat atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001 în încercarea de a asigura supraviețuirea statului Israel. Un vehement contestatar al veridicității episodului 11 septembrie 2001, despre care și-a exprimat îndoielile încă de la momentul în care atacul terorist a avut loc, Ahmadinejad a cerut crearea unei comisii independente ONU care să analizeze acest eveniment și să probeze dacă a fost sau nu organizat la comanda Washingtonului.

Experiența Adunărilor Generale anterioare, organizate de Națiunile Unite, dezvăluie faptul că acestea sunt privite de liderii extremiști ca pe o oportunitate de a-și exprima opiniile legate de chestiuni sensibile într-o manieră în care să trezească controverse pentru cei prezenți la dezbateri. Vorbind despre prezența Statelor Unite în Orientul Mijlociu, liderul iranian a susținut că atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001 au reprezentat și un pretext pentru statul american de a invada Afganistanul și Irakul, decizii care au dus la moartea a sute de mii de oameni. Potrivit lui Ahmadinejad, în cazul în care Washingtonul nu ar avea nici o legătură cu episodul 9/11, ar fi trebuit să îi pedepsească pe cei vinovați și nu să ocupe două state independente, vărsând astfel și mai mult sânge.

În discursul său, Ahmadinejad nu s-a rezumat numai la a acuza Statele Unite de fabricarea unui motiv pentru atacarea celor două state din Orient. Liderul de la Teheran a vorbit totodată despre eșecul actualei ordini mondiale ca urmare a incapacității capitalismului de a face față noilor provocări cu care lumea întregă se confruntă. În ciuda atitudinii ostile a liderului de la Teheran, poziția Washingtonului în ceea ce privește Iranul a rămas aceeași. Cu câteva ore înainte de discursul lui Ahmadinejad, Barack Obama a declarat în fața Adunării Generale a ONU că Statele Unite sunt dispuse să păstreze aceeași politică deschisă față de statul iranian în cazul în care acesta dorește să coopereze cu comunitatea internațională.

Ședința Adunării Generale a ONU de la New York, a reprezentat o nouă oportunitate pentru Ahmadinejad să își exprime opoziția față de Statele Unite, față de politica dusă de acestea în Orientul Mijlociu, precum și față de

tot ceea ce înseamnă sistemul capitalist. Acuzațiile dure ale Iranului referitoare la înscenarea atacurilor de la 11 septembrie 2001, nu pot fi percepute de către Washington decât ca grave jigniri la adresa administrației americane.

Pe de o parte, nu putem să nu observăm faptul că Washingtonul este pus mult prea des în situația incomodă de a privi cum un lider important aduce acuzații grave statului american, iar singurul răspuns la o astfel de atitudine este părăsirea de către diplomații americani a sălii în care acesta își ține discursul. Pe de altă parte, acuzațiile Iranului legate de implicarea Statelor Unite în atentatele teroriste de la 11 septembrie 2001 nu sunt în măsură să deterioreze niște relații diplomatice practic inexistente și în pofida faptului că imaginea SUA este afectată datorită lipsei de reacție în fața sfidării liderului iranian, această atitudine poate fi interpretată ca fiind una aparținând unui stat democratic, suficient de puternic și matur pentru a nu lua în seamă un comportament inadecvat al unui alt stat, chiar dacă acesta este Iranul.

Oricum, într-o perioadă în care întreaga comunitate internațională este concentrată pe situația din Iran, Teheranul nu pare dispus să se abată de la traiectoria pe care a ales-o, astfel că între cooperarea cu Occidentul și dezvoltarea unor capacități care să îi asigure statutul de putere regională și nu numai, în acest moment, Iranul a ales fără nici o ezitare a doua variantă.

NOTE BIBLIOGRAFICE:

[1] Baev Pavel K. , *Russian Foreign Policy Takes a Sensible Course on Iran and in the Arctic*, Eurasia Daily Monitor Volume: 7 Issue: 173, September 27, 2010,

http://www.jamestown.org/programs/edm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=36918

[2] Crisis Watch, Nr. 87, November 2010

<http://www.isn.ethz.ch/isn/DigitalLibrary/Publications/Detail/?fecvnodeid=118574&g>

[3] Christoff Joseph A , *Iran Sanctions*, 20 Jul 2010,

<http://www.isn.ethz.ch/isn/Find-Information/Regions/Keyword-Object/?fecvnodeid=128845&dom=1&groupot593=0c54e3b3-1e9c-be1e-2c24-a6a8c70>

[4] Haas Marcel, *Russian Security Policy and Cooperation with the West*, 16 Jun 2010

<http://www.isn.ethz.ch/isn/Find-Information/Regions/Keyword-Object/?fecvnodeid>

[5] Roell Peter, *Iran: Foreign and Security Policy Aspects*, 20 Oct 2010

<http://www.isn.ethz.ch/isn/Find-Information/Regions/Keyword-Object/?dom>

- [6] Russian Analytical Digest No. 80: *Russia and Afghanistan*
<http://www.res.ethz.ch/analysis/rad/details.cfm?lng=en&id=117218>
- [7] Russian Analytical Digest No. 78: *Russian Military Thinking Today*
<http://www.res.ethz.ch/analysis/rad/details.cfm?lng=en&id=116019>
- [8] Russian Analytical Digest No. 71: *Russia's Economic and Security Relations with Central Asia*
<http://www.res.ethz.ch/analysis/rad/details.cfm?lng=en&id=111838>
- [9] Socor Vladimir , *Moscow-Tehran Oil and Gas Roadmap to Circumvent Sanctions on Iran*, Eurasia Daily Monitor Volume: 7 Issue: 139, July 20, 2010
http://www.jamestown.org/programs/edm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=36644&tx_ttnews%5BbackPid%5D=484&no_cache=1